

POGAJAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

11. číslo

Budyšin, nowembra 1977

Lětnik 27

Hrono za nowember:

2. Thess. 3,3

Knjez je swěrný, kiž was posylni a zachowa před złym

Štóž do Boha wěri, wě, zo je Bóh sylna skala a zo njemóže nichtón přeciwo njemu wobstać. Wón tež wě, zo stejimy wšitcy w Božej ruce a zo njemóže nichtón nas z njeje wutorhnyć. Ale druhdy so tola prašamy: Je tomu woprawdže tak? Plaći to tež za mnje? Naše nazhonjenja su druhdy tajke, zo bychmy na tym dwělować móhli; njech je to w choroscí abo w spytowanju. Potom so prašamy: Stejimy my woprawdže w Božej ruce? Abo njeplaći to wšitkim, štož so w Swjatym pismje wo božej mocy praji?

džerži. To so tež w tym pokazuje, zo nas posylni. Zo smy sami tak slabi, zo njemóžemy ze swojej mocu w spytowanju wobstać, to drje kóždy z nas wě, kiž je to jónu spytał. Ale swěrný Bóh nas posylni. A tež to su mnozy z nas nazhonili: „Knjez je swěrný, kiž je mje posylni.“ Někotryčkuli z nas móže to tež wuznać. Při tym móže jedyn na posylnjenje w choroscach pokazać a druhí wo tym rěčeć, kak je Bóh jeho posylnił w spytowanju abo před złym zachował. Zło přiuńdže wot zleho, wot přeciwnika Boha, kotrehož tež čerta mje-

Zhromadnje so wjeselić

Jedna ze skladnosćow, hdžež so naše křesćanstwo wopokazuje, je, hač smy kmani so z wjesolými wjeselić a z plakacymi plakać. Wosebje přeni džěl tuteje namolwy japoštola Pawola (z jeho lista na Romskich) so husto njewobkedžbuje, a to w našim priwatnym žiwjenju runje tak kaž we wosadnym. Čłowjeska zawisć a sebićnosć tu zadžěwatej spjelnjenju žadanja Swjateho pisma. Napominanje swjateho Pawola je wšak jara wažne. Pomha nam, zo bychmy na sebje samych kritisce hladali. Na žadanju „wjeselće so z wjesolými“ pōznawamy, hač smy zapřimnyli rozdžěl mjez křesćanskej zmyslenosću a myslenjom, kotrež Swjate pismo ani njepostaja ani njewowliwuje.

W znatym přirunanju wo zhubjenym synje so wroći nachwilnj? zhubjeny syn do nanoweho domu. Do powšitkowneje radosće nad jeho nawrótom so měšaja hōrkosć a poroki staršeho bratra. Wón nochce so na swójbny m swjedženju wobdželić. Mysli jenož sam na sebje a na swoju bjezporočnu zašlosć. Wón njewě, što to rěka, so z wjesolými wjeselić.

Swjate pismo nastaja nam špihel. Staji nas tak před mnohe prašenja. Smy kmani, so zhromadnje z tymi wjeselić, kiž su nabyli rjan? bydle nje, kiž su sej po džělowych a pjenježnych napinanjach chěžku natwarili? Njezawidžu susodej, zo je sej kupil nowe awto? Popřejemy tute „zemske“ wjesela tym, z kotrymiž smy žiwi? Njehladamy snadž runočasnje bolosćiwje na sebje jako na tych, kotrymž so njeprawda načinja, zo to abo tamne nimaja? Takle prašejmy a přepytajmy, kak hluboko smy překisani z bibliskim myslenjom.

Wjeselić so z wjesolými mamy „čělnym a duchownym“ nastupanju. Popřejmy druhim tež materielne kubla a wosobinske wuspěchi. Wjeselmy so pak hišće bóle na tym, hdyž so zabluđženy putnik domoj wroći. Wjeselmy so, hdyž w swojej srjedžiznje móžemy powitać nowe abo „staronowe“ wobličo. Wšak so wjeselmy na čłowjeku, kiž je mudrosće nabył, powšitkowne čim bóle, čim hlubje bě sej do bludnosće zalěžl. Tohodla tež tuta wotewrjena radosć nad nawrótom zhubjeného syna. Je přeco zwjeselace, hdyž so něchtó do „wóćneho domu“ wroći. Tam, wotkel bě něhdy, snadž w „mlodžinskej“ njerozważenosći čeknył.

Rozważenje staršeho bratra w naspomnjenym přirunanju wo zhubjenym synje je a ma być za křesćana stajne warnowanje. Radosć nad na-



Zbōžni su mortwi, kotřiž w Knjezu wumru

Naše hrono chce nam z tuteho spytowanja wupomhać. Wono nam pokazuje swěrneho Boha. A to tola rěka, zo bože slubjenja wostanu a tež dale plaća. Bóh njeje čłowjek. Z čłowjeskim wašnjom je, zo slubjenja njedžerži abo zo něšto započnje a bōrže so wo to wjace njestara. Při kladow za to je dosć, a kóždy z nas je znaje. Bóh pak je swěrný a jeho slubjenja wostanu, dokelž přiuńdu z lubosće k čłowjekam. Boža swěrnosć je dopokaz jeho njezměnjaceje a wěčnje trajaceje lubosće k nam, tež k nam, kiž so tak malo za božej wolu prašamy. Tuta lubosć Boha so tež w tym pokazuje, zo Bóh nas njeda přez naše zamōžnosće spytować, „ale budže činić, zo spytowanje tak kōncea dobudže, zo móžeće jo znjesć“ (1. Kor. 10,13). Z tutej swěrnosću Boha móžemy lići. Hdžež smy za Boha wotewrjeni, tam poskići nam Bóh swoju mōcnu ruku, zo bychmy, najebać swoje slabosće, jeho dale sčehować móhli.

Bóh je swěrný a swoje slubjenja

nujemy. Wón chce nam narěčeć, zo Bóh nas njeposylni, zo so wo nas njestara a bože slubjenja njeplaća. Kaž runje čitachmy, njemóžemy jeho ze swojej mocu přewinyć. Ale to tež njetřebamy. Znajemy toho, kiž je sylniši, a jeho móžemy prosyć: „Njewjedž nas do spytowanja, ale wumōž nas wot zleho.“ To rěka: Hdyž na božej swěrnosći a pomocy dwělujemy, njemóžemy nihdže posylnjenje dóstać. Pola Boha pak je pomoc. A naše hrono nam slubi: Waša próstwa budže dopjelnjena. Bóh je swěrný. Wón budže was posylnić a zachować. Bóh w swojej lubosći k nam chce nam hnadnje žiwjenje darić a nic z wěčnej smjerću chlōstać. A tutón hnadny Bóh swoju swěru tež hižo w tutym našim žiwjenju pokazuje.

Tak móžemy my w spytowanju wobstać, hdyž wěru do Boha njepuščimy, ale so k njemu džeržimy a wuznajemy:

Jězu, při tebi chcu wostać,
tebi služić wobstajnje.

Albert

wrótom zabludzeného, radosc nad radoscu druhého — to je jara wažne, nic ja, ani moja bjezporočna zaštosc, ani moje „zaslužby“ wo swojbu a wosadu.

jnč, K. J. 25/77 přeložil Wićaz

Što so takle fararjej stać móže

Hdyž bě Hadam Bohachwal Šěra ch 24 lět stary, přinǎdže do Budyšinka za fararja. Wón njebě jenož poľny zahoritosc a wobšěrnej wědomosc, ale sej tež nutrnje žadaše wšudže pomhać, kaž by někak što. Bórže mějachu jeho wšitcy rady, dokelž bě luboscivny, dušny a stajnje přecelny. Wón by rjeķt: „Ćlowjek, kotryž woprawdže wěri, dyrbi stajnje měrný być, njech so wokoło njeho stawa, štožkuli chce. Wón ma wěstosc ze swojeje wěry.“ Žiwjenje jemu dawša zawěrnó dosć skladnosć, zo by swoje slowo ze skutkom dopokazať. A jeho skutki běchu přeswědčace!

Wo tym wšak džensa nochcu pisać, ale wuběram sej z jeho žiwjenja wjesoly podawk.

Hižom w Lipsku bě Šěrach pódla teologije studowať tež přirodowědu. Hdyž do Budyšinka přinǎdže, je swoje wědenje naložowať. Pčolarstwu so wěnowaše — nic jenož z wulkej luboscú, ale tež na wědomostnym zakładze. Po lětach bě wón tak wuznamny pčolar, zo chceše rakuska (Österreich) kejšorka Marja Terezija jeho rad měć za wučerja swojeje pčolarскеje šule. Šěrach to tehdom wotpokaza. Džělo fararja bě jemu wo wjele wažniše. Dwě lěće pozdžišo posła jemu ruska kejšorka Katyrna II. młódeju přirodospytnikow, kotrymajž Šěrach rad wjele pčolarских potajnstwow wujasni. Wón tež napisa wjele knihow wo pčolach a donjese tak

mjeno serbskeho pčolarstwa daloko do swěta, za čož dósta cyły rjad diplomow a čestnych připoznačov. Ale to wšitko wšak běše wjele pozdžišo, hač to, wo čimž chcu wam nětkle rozprawjeć:

To bě raz na spočatku lěća pónǎdželu popoľdnju, rjany, čopły a měrný džeń. Njebjo bě módre kaž njezapomnički při hrjebiće. Farar Hadam Šěrach steješe před swojimi koľcami — talar woblečeny. Starosciwje hladaše na jedyn z nich. Jemu so zdaše, zo su tam pčolki někak njeměrne.

„Moje hoľčatka, zo wam tola njeby do mysłow přišlo so rojić! Hnydom přijědu křiciznarjo! Zo su woni wažniši džiły wy, to dyrbiće připoznać. Tuž nječińće žane hluposće, ale wotstorćće to na jutřiš.“

Dokelž njebě přeswědčeny, zo jemu pčoly cyle přihlosuja, zawola na swojeho susoda Wićaza: „Susodo, budźće tak dobry a pohladajće za pčolami. Hdyž so jim wuzdanje, zo wuroja, tak je popadńće. Wšako to rozumiće.“

Wićaz hnydom rady přilubi. Husto bě hižom knjezej fararjej pomhať a so z tym daloko a šěroko horđaše. Sam měješ? na zahrodze dwaj koľcej — wězo wot Šěracha.

Knjez farar džěše spokojom k cyrkwi. W samsnym wokomiku přijědžěšej wozaj z křiciznarjami. Šěrach jich před cyrkwju powita. Staršeju džěša — džowčički — wězo derje znaješe. Jeju bě před krótkimi lětami zwěrowať. To bě runje tehdom jeho přenje wěrowanje w Budyšinku. Před dwěmaj lětomaj bě jzju synka — nošerja mjena — wukřičil. Nětko bě so džowčička narodžila, maćercyna radosc.

Wšitcy zastupichu do cyrkwyje, a hnydom započa so křćenica. Šěrach rady křičiješe. Wón poktonjowaše so před čistotu džěćaceje duše. Jeho sto-

wa při křćenjach wostachu njezapomnite. Dokelž so mała Marka pokaza jako rozumne džěčo a njeplakaše, ale z wulkimaj woćamaj, kotrejž wšak hišće njewidžestej, hladaše takrjec do dalokosc, móžeše Šěrach džensa trochu dlěje rěćeć hač hewak. Wón napominaše přitomnych, zo bychu džěčo woćahnjyli Bohu k česći a z tym tež k česći serbskeho luda. — Tuž přileća přez woćahnjene wokno rój, poleća po cyrkwi a sydny so na bohaće wuhotowanu kľetku.

Wšitcy přítomni so nabojachu, ni-mo Šěracha. Skoro chychu scěkać. Šěrach bě rój jako přeni wuhladať. Tež jemu so zecny. Hdyž pak widžěše, zo běchu so pčoly za kľetku rozsudzile, so zaso změrowa a skonči křćenicu na dostojne wašnje.

Wustupiwiši do kapalnje so posmjja, zo su pčolki takle Marce wěščile mjedowu slódkosc za žiwjenje.

Wón so z křiciznarjami rozhoľnowa a njejedžeše z nimi, byrnjež běchu jeho wutrobnej přeprošowali. Wón wšak měješe nětk wažne džělo. Lědom běchu tamni wotešli, so farar hnydom talar sleče, a tuž tam tež hižom Wićaz bě wšon splošeny z rěb-ľom a koľcom. Šěrach bě nětk nadobo zaso tak cyle pčolar, ale rozžlobjeny.

„Nó, wy scě so wupěrale!“ swarješe na nje, hdyž zľhny rěbľk na kľetku a po nim horje zalěze. „Njehańbujeće so? Zadžerža so přistojne pčoly takl? Ja was ani widžec wjace nochcu.“

Wušiknje je zmjeće do koľča, zacińi jón a donjese jón na zahrodu. Zo tele pčolki zawěrnó wjace widžal njeby, da je jednomu ze swojich přecelow.

Haj, fararjo mějachu a maja hač do džensnišeho při swojeje službje wšelke připady.

Tuž dži a připowědaj ewangelij (3. pokročowanje)

Sotra Frieda Wjelic

5. Na rěčnej šuli

Za přichodny čas bě dom misionstwa w Chinje naša domizna. Nazhońići misionarjo nas witachu a nas swěru wobstarachu, zo swoje kófrý dóstachmy, a nam dawachu wšelku dobrou radu. Při wšem pomhachu tamnym misionaram, kotřiž so sprócni wróčachu z misionkeho pola, zo bychu do domizny na derje zasluženy dowol wotjěli. Jedni přinǎdžechu, tamni woteńdžechu. Za mnohich bě to radosne zasowidženje, wosebje hdyž móžachu misionarjo po jednym abo dwěmaj lětomaj skónčnje swoju njewjestu witać. Tak so wjesole kwasy swjećachu. Starši přinjesechu swoje šulske džěci z dalokich stacijow na milionsku šulu. To bě bolostne rozhoľnowanje mjez staršimi a džěćimi. Stari misionarjo, mandželscy a sotry, wróčachu so po 40lětnej misionскеj službje w kraju, do kotrehož bě Bóh jich powoľať, nětk doskónčnje do swojeje domizny. Što tam na nich čaka? Tamni lubi běchu snadž dawno zemrěli, z kotrymiž so tehdom čěžko rozhoľnowachu. Kajki budže za nich nowy wšedny džeń? Budže doma nowy nadawk za nich? To bě wšudžom a stajnje prihotowanje na jězbu. Tež my dyrbjachmy so hotować, přetož bórže počehnjemy dale na misionisku

rěčnu šulu do Yangchow w prowincy Šantung.

Z wulkej radoscu a wutrobnej luboscú nas tam witaše wjednica šule, misionarka, kotraž běše 40 lět w Chinje. 48 misionarkow běchmy tam zhromadžene z wosom wšelakich krajow, zo bychmy so dałe wšitke za samsny wulki nadawk přihotować. Tuž započachmy wuknyć čěžku, ale rjanu chinsku rěč. Naše dny běchu kopate napjelnjene. Wučbnicy běchu jendželsko-chinske. Prawu formu w chinskej rěči namakać, běše hustodosc zawěrnó čěžko. A nic porědko so nam praješe: „To so njehodži dale wukładować. To dyrbi praksa wučić.“ Kóžda šulerka měješe swojeho chinskeho wučerja. Po dwěmaj dnjomaj předstajichu mje knjezej Changej. Do toho dóstach pokiwy, kak mam so po chinskim wašnju zadžeržec. Při powitanju njejewi so na knjeza Changowym wobliču ani najmjěńšeho posměwka. Mjelčiwý pokiw a wjednica šule praješe moje mjeno. Ja rěkach Wje. Wón rjekny mi swoje mjeno, a na to sydnychmoj sej napřeciwu. W pječ wšelakich tonach čitachmoj. Kóždy chinski pismik ma pječ tonow a kóždy ton něšto druge rěka. To přenje slowo, kotrejž drje cyłu hodžinu zwučowach, bě wuraz za zbožo — fu. Z wulkej scerpliwošcu dyrbjachmy wuknyć. Biblija ma na 5 000 a 6 000

chinskich pismikow. Za kóždeho misionara je wažne chinske pismo znać. Tuž wuknjachmy ze wšej pilnosću tule čěžku, spěwnu rěč. Štjry rěčne pruwowanja mějachmy zložić. To rěka, zo dyrbjachmy za pječ lět poľ-



Bošecanska šula, do kotrejež je sotra Frieda Wjelic k pobožnemu wučerjej Henselej do wučby chođžila

hodžinski přednošk džeržec móc. Kóždy raz wodychnychmy, hdyž do našeho čěžkeho džěla někajka přestawka přinǎdže.

Z luboscú spominam na powučowanja našeho chinskeho wučerja Feng. Pola njeho měješe zacišć, kaž by wón měnil, kóždy ćlowjek na swěće rěči runje kaž wón — jenož chinsce. Druhdy na nas z cylej mocu rje-

ješe měnjo, zo jeho takle lěpje zrozumimy. Stysknje so prašach, hač to dokonjam. Hdyž běše naša wotmołwa prawa, so jeho woči zabyščištej, wobaj palcaj pokazujo rjekny: „tinghao — jara derje!“ Pokaza jenož jedyn palc, rjekny: „hao — derje!“ Hdyž małušk dele dźeržeše, rěkaše to: „puhao — nic derje, chiba špatnje!“ Po šěsć měsacach zložichmy swoje přenje rěčne pruwowanje. To běše tak-rjec přeni wotrězk. Štož běchmy dotal nawukli, dyrbjachmy nětko wonka we wobchadze z čłowjekami naložowac a nowe rěčne poznača při tym hromadzić.

7. Duce na přenju staciju

Polo našeho „Marburgskeho misionstwa“, kotrež bě zjednočene z „Misionstwom w Chinje“, běše w prowincy Yünan, najjužnonawječorniša prowınca cyłeje Chiny, z wysokimi horami a dobrym wjedrom. W zymje spadny temperatura zrědka niže nule. Najhorcyše měsacy běchu měrc hač do meje. Potom započachu so dešće, kotrež wochłodnjenje přinjesechu. Tež po tropiskich deščach přeco zaso slóncó swěćeše.

Prowincu Yünan z dobrym prawom mjenuja Š w i c u. Susodny kraj je hornja Indiska — tehdom pod britiskim knjejstwom. Někotre z našich stacijow běchu při dróze do Burmy.

Prowınca Yünan je nimale tak wulka kaž něhdyša Němska do druheje swětowej wojny.

To bě daloki puč z rěčneje šule w Yangchowje přez řeku Jangtsekiang do Šanghaja a potom z lóđu do Hongkongu a Hanoja a wottam z železnice do Yünana. Tele tři dny jězby ze železnice běchu tak krasne, kaž to hišće ženje nazhonila njeběch. Před nami bě majestotna hórská krajina. To nas nućeše, Boha chwalić za wšu krasnosť a wulkosć. Kak bě jenož možno, železnice natwaric přez tele hory a hlubiny! Skónčnje dojdźe naš čah 18. měrcu 1929 stonajo a porskažo do hłowneho města prowincy — do Kunminga. Tamni misionarajo a misionarki nas dwanaće nowáčkow wutrobne a lubje witachu. Někotre dny wotpočnjenja w misioniskim domje a potom zaso dale! Naše najnužniše wěcy rozdźelichmy do bambusowych korbow, kotrež smědzachu jenož 30 puntow wažić, zo bychy je naši pomocnicy njesć móhli daloki puč do kraja nutř.

Někak tři njedzele bě naša jězba traťa z Yangchowa do Kunminga. Nětko pučowachmy hišće tři dny z nosydlom do Ošana. Tu bě moje přenje misioniske město. Ošan měješe na 6 000 wobydlerjow a ležeše we hlubokim dole wosrjedz wysokich horow.

Kak husto so ducy po puču prašach: Kak dale pónďže? Što na mnje čaka? Cuzy kraj! Daloko wot dominy! Cuzy čłowjekajo! Njezwučena jich rěč! Wyše toho běch slyšala, zo Ošanscy wobydlerjo dawno njeběchu zwjeseleni nad přichadom misionarow, kotřiž wukrajnu wěru připowědaju.

Misioniskeho doma tam njebě, ale wotmyslene bě, činski dom wotnajeć. Ale ja tu njeběch sama. To mje tróštowaše. Pódlu mje sedžeše sotra Mina Ziegler, a w Ošanje wočakowaše mje sotra Berta Preisinger z činskej sotru Hanna Liu a młodym ewangelistu knjezom Yangom a jeho žonu.

8. Witanje w Ošanje

Někak tři kilometry před Ošanom překwapi nas njenadžicy žona, wustupiwiši z hlinjaneho domčka z něhdze 6 měsacow starym džěscom na chribjeće, do płachty zawalenym. Pódlu njeje bžeše flětna bruna holčka nam napřećo. Nošerjo pozastachu. Po krótkim powitanju poda nam kóždemu čerwjenu róžu. Činsce so pódzakowachmy a z poklonjenjom prajachmy: „hsieh, hsieh!“ Z kajkeje bosjósću džěchmy do njewěšeho přichoda, a nětk tole přecelne powitanje! To běše nam posylnjacy postrow Boha sameho, kiž swojich ženje nje-

Spožčeny punt Prokop Urban

W lěće 1844 krótko do jutrow to běše. Rjane nalětnje wjedro, na mjezach kćejachu fijałki a na štomach trjebachu so pupki jenož hišće rozpukać. Na zahrodze w Slonej Boršci zady běheho domčka kročeše pomału stary Jan Zejler. Wón bě hižom přez sydomdzesat lět stary, a lěta sprócnijeje, čežkeje dračiny běchu na nim widzeć. Pomału tam chodžeše a rozhladowaše so z radosću we wočomaj. Nadobo pozasta a slychaše. Ow ju, Jan Zejler, něhduši twarc studnjow, kiž bě znaty ze swojim swědomitým a dobrym džělom, slyšeše a widžeše hišće dosć derje. Jenož nohi jemu wustawachu a ruce třepotašej a chribjet bě pochileny. Swoju hłowu z hustymi — nic drje šedziwymi, ale kaž ze slěbrom posypanymi włosami nošeše runje.

Ně, njebě so myli! Po puču jěchaše něchtó na konju. Stary Zejler chwataše ze zahrody, kaž to jenož móžeše. Bě to sama wěćnosć? Hdze pak! Nanowa wutroba bě hižom zдалoka spóznała, što přijěcha. Wón njebě hišće na dworik došoł, hdyž bě stupanje konja přestało. Wjesele znaty hlós wolaše: „Nano! Maći! Hdze je što? Ja přińdu, zo bych so hordził.“ Hižom bě z konja skočil a přiřwjazaja jeho k płotej.

W tym wočiniču so durje małego domčka a na dwór stupi mała, stara žona a zawoła radostnje:

„Handrijo! Tak je nan tola prawje měł, hdyž rjekny, zo zawěsće džensa přińdźe.“ Nětk tam steješe při swojim synu a jeho zbožowna witaše.

Handrijowy nan bě tež na dwór přišoł. Woči Łazowskeho fararja so luboznje blyšćešej, hdyž jeho wuhlada. „Nano, sym wjesoly, zo móžach k wam sej dojěchać“, praješe z wutrobnej lubosću.

Nan so na syna posměwny: „Haj, tež mój so wjeselimoj! Što pak sy nam přińjesł do powěsće?“ woprašaja so nhydom, přetož widžeše, zo Handrij w ruce dźeržeše nekajku papjeru a chce ju rad staršimaj pokazać.

„Nano, džimy do zahrodki, tam wam to pokažu. Maći, přińdźe tež sobu“, doda chěťře. Měješe wšak wobedu jenak lubo.

„Přińdu za wamaj. Najprjedy pak zwarju kanu kofeja. Wěm tola, zo chce so čí pić“, wotmołwi mać lubosćiwje.

„Maći, to ma hišće chwile. Najprjedy přińdźeće sobu.“ Mać so njewobaraše a džěže z nimaj. W zahrodce sydnychu so hromadze na ławku pod wulkej, šerokej jabłučinu. Štom hišće njekćeješe, bě pak pošny pupkow. Někotre běchu hišće kruće zawrjene, někotre pak hižom pokazowachu róžojte kónčki. W trawniku bě wšo pošne hu-

sacych kwětkow, a ptački nad nimi zanošowachu swoje jasne nalětnje spěwki.

Handrij poda nanej papjeru, kotruž bě w ruce dźeržal: „Nano, to je nowy časopis, kotryž sym započal wudawać. Dočista nowy! Misioniske powěsće. To je časopis za ewangelskich Serbow. Wjeseliće so to, nano?“

„Ta wěš, mój syno, zo je mi to wulka radosć“, rjekny sčicha starc. Z rozdźělanej ruku hladkowaše časopis na kolenomaj. „Zaso nowy časopis — za nas. Zo by čí Bóh Knjez dał dosć mocow, tež z tutym džělom pokročowac.“

Jeho twjerda ruka hladkowaše znowa časopis, na kotryž nětk swojej woči zložij.

„A wy, maći?“ prašeše so Zejler, kotremuž mać předołho mjelčeše. Jeho tola přenje čisło noweho časopisa tak přez měru wjeseleše a měnješe, zo dyrbitaj so tež nan a mać z nim radowac.

„Kak bych so njewjeseliła!“ zasmja so mać. „Wšitko, štož so tebi poradzi, naju z nanom wjeseli, haj kóžda, kóždzička tvojich nowych basnjow w Tydženskich Nowinach. Wjele króć sebi je přečitamoj. Twoje ‚Trać dyrbi Serbstwo, zawostać je namaj do wutroby zašćěpene. To je zawěčno dar wot Boha, zo móžeš takle basnić. Waž sebi to, mój Handrijo!“

Cyłu chwilu bě čicho. Někak bojzajnje čicho. Tuž započaja nan trochu rozważujo, ale tola z jasnym hlósom:

„To njeje boži dar.“

Mać so postróži. Što jeje muž rěči? Kak móže nan Łazowskeho fararja, najwjetšeho serbskeho basnika Handrija Zejlerja takle rěčeć? To nzedyrbjal boži dar być? Što pak potom?

Z hnutyim hlósom praješe Handrij: „Ja wěm, zo njeje boži dar, dar, kotryž by mi słušal, z kotrymž bych móhl činić po swojejwoli. Ja was rozumju, nano, a wam z cyłej dušu přiřłosuju. To je spožčeny punt, za kotryž sym Bohu Knjezeje zamołwity a budu so jónu zamołwjeć dyrbjec. Ja to dosć derje wěm, nano. Ja to jasnje w swojim swědomju čuju. Mi je jasne, zo z tutym puntom, kiž je mi Knjez w swojej miłosći spožčil, steju pod božim nadawkom, kaž to steji kóždy čłowjek. Toho sym sej wědomy, nano!“

„Ty pak maš ze swojim wulkim puntom čim česo“, doda nan čicho a položi hłowu na styknjenej ruce, kotrež ležešej na nowym serbskim časopisu.

Tale wulka, móčna čišina, kotraž tamnych třoch sebi bliskich čłowjekow wobda, bě zawěčno boži dar, kotryž posylni a pomhaše wulkemu serbskemu basnikaj tež w pozdžišich lětach swěru hospodarić z jemu dowěrjenym puntom. . .

wopuści a w prawym času znamjo swojeje přitomosće dawa. Zenje to njezapomnju. Z malej Hua-lien a jeje mačerju zeznamy so z dobom z přenimaj křesćanomaj w Ošan-skim distriktce.

A dalje překwapjenje: wowka Pu. Hižom někotre lěta bě křesćanka. Jako jenička bě tu Boha wo misionarow prosyła. Skónčnje bě Bóh jeje modlitwy wuslyšal a přenje mision-ske sotry posłał, mjez kotrymiž bě tež sotra Berta Preisinger. Nětk běch-my my hišće k tomu přišli. Jeje radosć bě wulka. Kak zbožowna wote-wrě nam swój dom! W rajsovej komorce, w najlepšej cyłego doma, hdžež so rajs na cyle léto chowa, bě nam ryzy chinskej loži přihotowała. Stary drjewjany schód bě nas dla běły kalkowała. Cyle wěsće njebě hač dotal ženje wodu widzał. Hdžy zaso dele přińdžechmy, bě blido kryte. Rajs bě zwarjeny, a we wulkim železniku čakaštej wustojnje zwarjenej kokoši na nas. Z džakownej wutrobu zaspěwachmy sej kěrluš a so pomodlichmy.

Wječor nam powědachu, kak bě Bóh tuto město za ewangelij přihotował.

Ošanscy wobydlerjo, wosebje pak mužojo a žony templa, běchu jara njeměrní, zo běchu misionaroyo z wječorneho swěta k nim přišli. Wo swoju nahladnosć so bojachu. Ze zastupjerjemi města wuradźowachu a wobzamknychu: Na postajenym dnju dopođnja w 10 hodž., po přenje chinskej jědži, měješe so zjawnje na hermanku rozsudzić, kak misionarow najspešnišo z města wuhnaju. Tutón džen přińdže. Spešnje bě so powěsć rozšěrila. Nic jenož wćipni běchu přišli, ale tež tajcy, kotřiž chychu ze wšej mocu cuzej wěrje wobarać. To bě takle wokoło 8.30 hodž. Tež misionariki běchu so kaž wšityc druzy zesydali k jednorej chinskej jědži. Tola do toho běchu so zešle pola wowki Pu, zo bychu wuskoržile swoju nuzu a ju wo pomoc prosyše. Tuž nadobo hrimot, scěny chabłachu, hrjady wrjeskachu. Wonka křičachu ludžo. Zemjerženje! Wowka Pu zawoła misionarkam: „Wučekajće won!“ Hižom bě tu nowy stork, synliši hač přeni, a zaso jedyn a hišće jedyn. Pozdžišo powědaše nam wowka Pu wo zemjerženju w léce 1913. Tehdom bě na 1 000 ludži w tutym městačku zahinyło. Wona bu ze swojimi džěćimi do hata wrjesnjena a njebě wumrěta. Město bě tehdom jenož hišće hromada rozpadankow.

Tónraz zemjerženje tak sylne njebě. Planowana zhromadźina na torhošću wupadny a so tež pozdžišo ženje wotměta njeje. Nabožani přiběžachu, pomoc a třešć pytajo prošachu misionarki: „Modliće so k swojemu Bohu, wo kotrymž smy slyšeli, zo je žiwý.“

Tak je nam Bóh na tutym njezapomnitym dnju durje a puće wote-wrěł k žohnowanemu mision-skemu džětu w Ošanje. Přichodnje dale.

Serbske bože služby w nowembur 1977

6. 11. Budestecy: 14 hodž. kemše (farar G. Bětnar ze Stolpina), Njeswaćidło: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

13. 11. Budyšin-Michałska: 8.30 hodž.

kemše (wosadny farar Pawoł Albert), Budyšink: 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Hrodzišćo: 10 hodž. kemše (wosadny farar Siegfried Albert), Poršicy: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

16. 11. Hodžij: 14.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

20. 11. Bart: 8 hodž. bože wotkazanje, Bukecy: 8.30 hodž. kemše (wosadny farar Gerat Lazar), Njeswaćidło: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Huska: 16 hodž. kemše ze spowědžu (wosadny farar Bauer).

27. 11. Drježdźany-Neuleubnitz: 14.30 hodž. kemše.

4. 12. Budestecy: 14 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Budyšin-Michałska: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (wosadny farar Pawoł Albert), Njeswaćidło: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

Ž wosadow

Bukecy: Swoje 90. narodny smědžeše 16. septembra pjekarski mišter Arnošt K o k e l a swjećić. Wón steješe aktiwnje w cyrkwinskim žiwjenju, běše lětdzesatki doho swěrný staw našeho cyrkwinskeho předsterstwa, kotrehož městopředsyda tež dlěši čas běše. Wón je wědomy Serb, je porjadnje serbske Bože služby kaž tež wuhotowanja Serbskeho cyrkwinskeho dnja wopytował. Při swojej wulkej starobje smě so hišće na wěstej strowosći wjeselić, hačrunjež je nětko bóle na stwu wjazany. A tež duchownje je hišće hibićiwý a porjadnje čita serbske a němske nowiny a cyrkwinske časopisy. My přejemy jemu dale božu hnadu a žohnowaný žiwjenski wječor.

Łahow (Njeswaćanska wosada). Richard Noack z Łahowa a jeho mandželska Lejna rodž. Döckec móžeštaj 15. 9. 1977 swój złoty kwas ze swojimi lubymi přiwuznymi – z 3 synami a 3 džowkami, z přichodnymi džěćimi a 19 wnučkami a wulkimi wnučkami swjećić. Wot bratrow a sotrow jubilarow, kotřiž su tehdom z młodymaj mandželskimaj wjesele hromadze kwasowali, tam ničto wjace njebě. Jenož jedna sotra Nowakec wowki je hišće žiwa, Olga Döckec.

Nutrnosć bě w Małowjelskim božim domje. Sup. Wirth bě swoje předowanje zložil na słowo z 31. psalma:

Mój čas steji w twojej ruce.

Nimale wšityc, kotřiž su 15. 9. 1927 na wěrowanju w Njeswaćidskej cyrkwi na bože słowo poslučali a za młody por so modlili, su w zańdženych polsta lětach na božu prawdu wotešli. Haj, naš čas steji w božej ruce. Wón postaji našemu žiwjenju mjezy, kotrež ze swojeje mocy překročić njemožemy. Předar spomni na lubeho bratra złoteje njewjesty na Richarda Döcku w Přezdrěnju, kotryž je léta doho čězko čerpjeć měł.

Z božeje ruki dostawaštaj jubilar-naj džěd a wowka tak wjele dobrotow. Strowe džěćići so jimaj narodžiču, derje wotrosčechu a kóždy so nětko ze sprawnym džěłom počiwjeje zežiwja. Wo zrudobje našeho zemskoho puća rěka: My pak wěmy, zo tym, kotřiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lepšemu słuža.

Hdžy naš čas w božej ruce steji, tak to rěka, zo smy Bohu zamołwići za wšo, štož činimy a štož nječiny, za kóžde njedobre słowo a za kóždu skomdženu składnosć wobohačaceje lubosće. Wužiwajmy swoje léta, zo bychmy dobrotu wopokazali swojim blišim a po možnosći wjele čłowjekam.

Wječor žiwjenja je za jubilarow přišol. Tež wón steji w božej ruce. Křesćan njewidzi před sobu jenož bědu staroby a wumrěće, ale dže w nadžiji božemu wulkemu dnjej napřećiwu a wužiwa dale swěru kóždy džen.

Starcej ruka machoćiwu je šće z žohnowanju žiwa.

Bóh Knjez přewodž lubeju jubilarow dale ze swojeje miłosću a jeju cytu wulku swojbu.



Sotra Olga Döckec

„Pomhaj Bóh!“
„Mój swěće! Wjerš pomaze. Što da wy t'la sće?“

Haj, to běše za sotru Olgu Döckec w Honnefe při Rheinje započatk junija tutoho léta wulke překwapjenje. Sam běch wšón napjaty, kajke budže naju zetkanje, što mi wona na mój serbski postrow wotmołwi. Derje wona hišće serbski rěčeše, byrnjež bě hižom před 55 lětami z rjaneho serbskeho Přezdrěnja wučahnyła do dalokeho swěta. Wjele je za tute léta jako diakonisa nazhoniła. Dołhi čas bě jejny wosebity nadawk w Kölnje a w Hollandskej wo młodžinu so starać. Pozdžišo bě wosadna sotra njedaloko Kölna a je wšědnje ze swojim kołom na 40 kilometrow dyrbjała přejězdzić. Njedželu bě organistka na kemšach. Z čicheje wjeski pola Čorneho Hodlerja – Přezdrěń je zawěr- nje zanjesena, jara mała wjeska! – je pobožna młoda holca do njeznateje cuzby wušla a je w Jezusowej služ- bje swěrna so wopokazała.

Da-li Bóh, zo so hišće raz ze sotru Olgu zetkam, chcu so ju dale wuwoprašować za jejnym bohatym žiwjen- njom. Tuto čisło našeho Pomhaj Bóh njech je jej wutroby postrow z lu- beje serbskeje domizny.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jónkróć za měsac z li- cencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamołwity redaktor: Serbski superintendent na wusł. Gerhard Wirth w Budyšinje-Trěłanach. – Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. – Čisć: Nowa Doba, čisćernja Domowiny III-4-9-1968